

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa "J." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
przeciwko P. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w M.
o zapłatę i nakazanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 października 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 30 kwietnia 2019 r., sygn. akt [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 5.760 (pięć tysięcy siedemset sześćdziesiąt) zł.**

UZASADNIENIE

Strona powodowa „J.” spółka z o.o. w G. wniosła o nakazanie stronie pozwanej P. sp. z o.o. z siedzibą w M. złożenia określonej treści oświadczenia w związku z dopuszczeniem się przez pozwaną bliżej opisanych czynów nieuczciwej konkurencji oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty 400 000 zł. z odsetkami ustawowymi z tytułu naprawienia wyrządzonej tym szkody. Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w G. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 280 893 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 stycznia

2019 r., nakazał stronie pozwanej złożenie oświadczenia o określonej treści w bliżej opisany w sentencji wyroku sposób oraz oddalił powództwo w pozostałej części. Apelacja pozwanej Spółki została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 30 kwietnia 2019 r.

Pozwana Spółka zaskarżyła go skargą kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynach kasacyjnych wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Istotne zagadnienie prawne przytoczone we wniosku pozwanej o przyjęcie skargi dotyczy tego, w jakich okolicznościach podmiot, który powołuje się na przysługujące mu prawo wyłączne własności przemysłowej, w tym na prawo z rejestracji wzoru przemysłowego, w chwili, gdy prawo to istnieje, zachowuje się w sposób nieuczciwy w rozumieniu art. 3 ust. 1 i art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeśli następnie prawo to zostanie unieważnione lub ustanie w analogiczny sposób (np. skutek uchylecia decyzji o jego udzieleniu w wyniku wniesienia sprzeciwu). Kolejnym istotnym

zagadnieniem prawnym przedstawionym przez skarżącego jest kwestia, czy zachowanie podmiotu prawa własności przemysłowej, w tym prawa do wzoru przemysłowego, polegające na powołaniu się na przysługujące temu podmiotowi w chwili podejmowania tego zachowania prawo własności przemysłowej, stanowi zachowanie zawinione w rozumieniu art. 415 k.c. już z tego powodu, że prawo to zostało następnie wyeliminowane z obrotu ze skutkiem *ex tunc*, czy też następcze wyeliminowanie prawa własności przemysłowej z obrotu nie skutkuje samo w sobie uznaniem takiego zachowania za zawinione.

W nawiązaniu do tak sformułowanych przyczyn kasacyjnych, należy przypomnieć, że w myśl powszechnie aprobowanego poglądu orzecznictwa i nauki prawa, istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju orzecznictwa i nauki prawa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ.). Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu Sądowi Najwyższemu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego na podstawie art. 390 k.p.c., zawrzeć we wniosku pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność proponowanego sposobu jego rozstrzygnięcia, a także wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej instancji postawionego problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy.

Skarżąca nie uczyniła zadość przywołanym wymaganiom. Przedstawione zagadnienia pomimo ich pozornej abstrakcyjności, są w istocie pytaniami o sposób rozstrzygnięcie tej konkretnej sprawy, w dodatku oderwanymi od szczegółowych ustaleń faktycznych dotyczących postępowania pozwanej Spółki, wiążących Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że przysługiwanie uprawnionemu prawa własności przemysłowej nie wyłącza z samej zasady możliwości skierowania przeciwko niemu, w związku z używaniem tego prawa, roszczenia opartego na przepisach ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca

2008 r., IV CSK 88/08, nie publ. i z dnia 14 października 2009 r., V CSK 102/09, nie publ. - dotyczące prawa ochronnego na znak towarowy oraz wyrok z dnia 26 listopada 2008 r., III CSK 162/08, nie publ. - dotyczący prawa z rejestracji wzoru przemysłowego). W judykatach tych podkreślono, że ocena, czy pozwanemu, posiadającemu określone prawo może być przypisany delikt nieuczciwej konkurencji, zależy od realiów każdej indywidualnie rozpatrywanej sprawy. Z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sądy obu instancji obszernie odniosły się do całokształtu ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych i prawnych, które legły u podstaw przyjęcia, że pozwana Spółka dopuściła się zawinionego i bezprawnego zachowania skutkującego powstaniem szkody w majątku powoda; uwzględniły przy tym zarówno fakt wydania przez Urząd Patentowy RP decyzji z dnia 1 kwietnia 2015 r. o udzieleniu na rzecz pozwanej Spółki bliżej opisanego prawa z rejestracji wzoru przemysłowego, jak i fakt jej uchylecia decyzją Urzędu Patentowego z dnia 6 września 2016 r.

Spółka podniosła także, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, albowiem doszło do rażącego naruszenia art. 382 w zw. z art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., skutkującego wydaniem ewidentnie wadliwego orzeczenia ze względu na brak szczegółowego odniesienia się przez Sąd Apelacyjny do zarzutów apelacyjnych pozwanego dotyczących błędnej oceny dowodów. Rażące naruszenie art. 378 § 1 w zw. z art. 382 w zw. z art. 385 k.p.c. polegało na ograniczeniu rozpoznania sprawy przez Sąd Apelacyjny wyłącznie do zarzucanych naruszeń przepisów prawa materialnego i nie wzięcia pod uwagę możliwości naruszenia tych przepisów przez Sąd pierwszej instancji w inny sposób niż zostało wskazany w apelacji. W ocenie skarżącego, oczywista zasadność skargi wynika także z rażącego naruszenia przez Sąd Apelacyjny przepisów prawa materialnego tj. art. 18 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w zw. z art. 415 k.c. i art. 361 § 2 k.c., polegającego na całkowitym pominięciu konieczności oceny zachowania pozwanego z punktu widzenia istnienia przesłanki winy.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nakładało na skarżącą powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego

lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania jej poszerzonej analizy. Zastrzeżenia wymaga także, że stosownie do powszechnie aprobowanego w orzecznictwie i nauce prawa poglądu, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego wyroku nie potwierdza tezy pozwanego o ewidentnej wadliwości zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Odnosząc się w pierwszym rzędzie do opisanych we wniosku uchybień procesowych należy przypomnieć, że w art. 378 § 1 k.p.c. nałożono na sąd drugiej instancji obowiązek ponownego rozpoznania sprawy w granicach apelacji, co oznacza nakaz wzięcia pod uwagę wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Granice apelacji wyznaczają ramy, w których sąd drugiej instancji powinien rozpoznać sprawę na skutek jej wniesienia. Określają je sformułowane w apelacji zarzuty i wnioski, które implikują zakres zaskarżenia, a w konsekwencji kognicję sądu apelacyjnego. W ramach ustalonego stanu faktycznego, sąd drugiej instancji z urzędu stosuje właściwe prawo materialne (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 55). Art. 382 k.p.c. określa podstawę merytorycznego orzekania przez sąd drugiej instancji; nakłada na ten sąd obowiązek dokonania własnych ustaleń faktycznych, co może przybrać także formę zaakceptowania faktów ustalonych przez sąd pierwszej instancji, a także obowiązek ich oceny przez pryzmat właściwych norm prawa materialnego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124). Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika, aby Sąd Apelacyjny uchylił wyżej wskazanym powinnościom; wbrew twierdzeniom skarżącego, odniósł się do podniesionych apelacji pozwanego zarzutów błędnej oceny materiału

dowodowego, w tym dowodów z zeznań świadków. Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika natomiast konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014 r. II CSK 478/13, OSNC-ZD 2015, nr 4 poz. 64 i z dnia 4 września 2014 r., I PK 25/14, OSNP 2016, Nr 1, poz. 6). Zawarta we wniosku argumentacja nie przekonuje zatem o oczywistej wadliwości zaskarżonego orzeczenia ze względu na naruszenie przepisów prawa procesowego i sprowadza się, w istocie, do polemiki z niesatysfakcjonującym pozwanego rozstrzygnięciem Sądu Apelacyjnego.

Argumentacja dotycząca naruszenia przepisów prawa materialnego (art. 18 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej w zw. z art. 415 k.c. i art. 361 § 2 k.c.) została sformułowana w oderwaniu od stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia ustaleń faktycznych i ocen prawnych dokonanych przez Sąd Apelacyjny. Skarżący oparł się bowiem na całkowicie bezpodstawnym założeniu, że jedyną podstawą przypisania pozwanemu czynu nieuczciwej konkurencji było następcze ustanie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego. Jak już wskazano wyżej, z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sądy orzekające szczegółowo wskazały okoliczności świadczące o naganności zachowania pozwanego, przejawiającego się zwłaszcza w świadomości nieistnienia podstaw do uzyskania ochrony wynikającej z udzielenia prawa z rejestracji wzoru przemysłowego, a następnie intencjonalnego wykorzystania tego prawa w sposób, który doprowadził do powstania szkody w majątku powoda. Wobec powyższego, należy uznać, że przedstawiona argumentacja zmierza w istocie do podważenia dokonanych przez Sądy meriti ustaleń faktycznych i przeprowadzonej oceny dowodów, co nie może odnieść skutku na etapie postępowania kasacyjnego ze względu na treść art. 398³ § 3 k.p.c. i art. 398¹³ § 2 k.p.c.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

jw